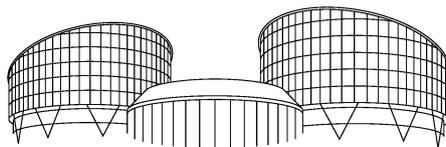

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

ČETVRTI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 3461/08
Vehbija HODŽIĆ
protiv Slovenije

Europski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući 4. travnja 2017. godine u Vijeću u sastavu:

Ganna Yudkivska, *predsjednica*,
Vincent A. De Gaetano,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Krzysztof Wojtyczek,
Egidijus Kūris,
Gabriele Kucsko-Stadlmayer,
Marko Bošnjak, *suci*,

i Marialena Tsirli, *tajnica Odjela*.

uzimajući u obzir prethodno navedeni zahtjev podnesen 11. prosinca 2007. godine,

uzimajući u obzir odluku da primijeni postupak pilot presude i da odgodi svoje razmatranje zahtjeva koji proizlaze iz istog sustavnog problema utvrđenog u predmetu *Ališić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Slovenije i Republike Makedonije* ([VV], br. 60642/08, odlomak 150. i točka 12. izreke, ESLJP 2014),

nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositelj zahtjeva, g. Vehbija Hodžić, bosansko-hercegovački je državljanin koji je rođen 1955. godine i živi u Sarajevu.

A. Okolnosti predmeta

2. Činjenično stanje predmeta, kako ga je iznio podnositelj zahtjeva, može se sažeti kako slijedi.

3. Podnositelj zahtjeva je 1986. godine položio devizna sredstva u Ljubljansku banku u Sarajevu koja je 1990. godine postala podružnica Ljubljanske banke Ljubljana (za mjerodavne informacije vidjeti predmet *Ališić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Slovenije i Republike Makedonije* [VV], br. 60642/08, odlomci 12.-52., ESLJP 2014). Prema dokumentaciji kojom raspolaže Sud, 28. siječnja 1992. godine stanje na računima podnosioca zahtjeva iznosilo je 1.342 njemačkih maraka (DEM) i 4.106 američkih dolara (USD). Čini se da od tog datuma nije povlačio nikakva sredstva i da njegova štednja nije prenesena na privatizacijski račun.

B. Mjerodavno domaće pravo

4. Za domaće mjerodavno pravo vidjeti gore citirani predmet *Ališić i drugi*, odlomci 53.-58. Nadalje, Zakon o načinu izvršenja presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu br. 60642/08¹ (u daljnjem tekstu: Zakon o načinu izvršenja presude *Ališić*) stupio je na snagu 4. srpnja 2015. godine i glasi kako slijedi:

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1. - Svrha i sadržaj Zakona

„(1) Ovim se zakonom uređuje način izvršenja presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu *Ališić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Slovenije i Republike Makedonije*, br. 60642/08, od 16. srpnja 2014., u obimu u kojem je Republici Sloveniji naloženo, da donese sve potrebne mjere za namirenje i isplatu stare devizne štednje. Mjere iz ovog zakona ne odnose se na onu staru deviznu štednju ili dijelove iste koji su na bilo koji način bili isplaćeni ili preneseni na druge pravne osobe ili za posebne namjene u skladu s propisima država slijednica nekadašnje Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (u daljnjem tekstu: SFRJ) ili po drugoj osnovi.

(2) Ovaj zakon propisuje način utvrđivanja visine duga, korisnike, postupak verifikacije, nadležno tijelo za odlučivanje, način i rok namirenja, te evidencije o isplataima.”

Članak 2. – Definicija neisplaćene stare devizne štednje

„(1) Neisplaćena stara devizna štednja po odredbama ovog zakona je stanje potraživanja fizičke osobe prema Ljubljanskoj banci d.d. Ljubljana, Glavna filijala Sarajevo (u daljnjem tekstu: Glavna podružnica Sarajevo) i Ljubljanskoj banci d.d. Ljubljana, Glavna filijala Zagreb (u daljnjem tekstu: Glavna podružnica Zagreb), na

1. Zakon o načinu izvršitve sodbe evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08, Službeni list Republike Slovenije, br. 48/2015.

deviznim računima i na temelju deviznih štednih uloga na dan 31. prosinca 1991. godine, zajedno s ugovornim kamatama, obračunatim do tog datuma (u daljnjem tekstu: stanje na dan 31. prosinca 1991. godine), umanjeno za isplate pojedinih podružnica, Ljubljanske banke d.d. Ljubljana (u daljnjem tekstu: Banka) ili bilo koga drugoga, nakon tog datuma, za neplaćene obaveze štediša prema podružnici ili Banci i za isplaćene ili podmirene iznose nakon 31. prosinca 1991. po bilo kojoj osnovi.

(2) Neisplaćena stara devizna štednja iz gornjeg stavka 1. nije stara devizna štednja ili njezin dio, koji je temeljem propisa država poslovanja obiju podružnica iz gornjeg podstavka 1. prenesen na drugu pravnu osobu ili na posebne račune za posebne namjene. To je, između ostalog, stara devizna štednja koju su štedište Glavne podružnice Zagreb, prenijeli na drugu pravnu osobu u skladu s propisima Republike Hrvatske kojima je reguliran prijenos i preuzimanje jamstava za staru deviznu štednju i stara devizna štednja koju su štedište Glavne podružnice Sarajevo prenijeli na posebne račune za provedbu postupaka privatizacije, u skladu s propisima Bosne i Hercegovine.”

Članak 3. – Kamate

„(1) Kamate na neisplaćene iznose stare devizne štednje iz članka 2. ovog zakona se, za potrebe preuzimanja obveze izvršenja po ovom zakonu, obračunavaju:

- za razdoblje od 1. siječnja 1992. godine do 31. prosinca 1992. godine po godišnjoj kamatnoj stopi po 6 %,
- za razdoblje od 1. siječnja 1993. godine do 31. prosinca 2015. godine po godišnjoj kamatnoj stopi od 1,79 %,
- za razdoblje od 1. siječnja 2016. godine do namirenja po kamatnoj stopi za štedne uloge domaćinstava preko noći, koja je objavljena u biltenu Banke Slovenije.

(2) Kamate iz gornjeg stavka 1. se obračunavaju po linearnoj metodi i običnom kamatnom računu.”

Članak 4. – Konverzija valuta

„(1) Neisplaćeni iznosi stare devizne štednje u valutama država, koje predstavljaju dio Eurozone, preračunavaju se u euro po tečajevima za zamjenu eura u te valute na dan zamjene (1. siječnja 1999. godine).

(2) Neisplaćeni iznosi stare devizne štednje u valutama država, koje nisu dio Eurozone, preračunavaju se u euro po referentnim tečajevima Europske središnje banke, koje je objavila Banka Slovenije, na dan stupanja na snagu ovog zakona.”

Članak 5. – Preuzimanje ispunjenja

„(1) Republika Slovenija preuzima ispunjenje obaveza Banke u odnosu prema korisnicima po osnovi neisplaćenih iznosa stare devizne štednje i kamata u obimu i do visine koju propisuje ovaj zakon.

(2) Preuzimanje ispunjenja po ovom zakonu obuhvaća obaveze prema korisnicima po osnovi neisplaćenih iznosa stare devizne štednje koje do sada nisu bile plaćene ili prenesene u skladu s propisima država nasljednica SFRJ ili ispunjene po nekoj drugoj osnovi.

(3) Temelj za preuzimanje ispunjenja iz gornjeg stavka 1. je pravomoćna odluka donesena u postupku verifikacije prema odredbama ovog zakona.

(4) Obveze iz ovog zakona se evidentiraju u proračunu Republike Slovenije u iskazu računa financijskih potraživanja i investicija na kontu broj 4409.”

Članak 6. – Korisnik

„(1) Korisnik po ovom zakonu je fizička osoba koja ima potraživanje po osnovi neisplaćene stare devizne štednje iz članka 2. ovog zakona.

(2) Bez obzira na odredbu gornjeg stavka 1. korisnik je i građanskopravna osoba koja je po propisima o deviznom poslovanju SFRJ bila imatelj neisplaćene stare devizne štednje iz članka 2. ovog zakona.

(3) Fizička osoba koja je stekla potraživanje po osnovi neisplaćene stare devizne štednje od korisnika iz prethodnih stavaka na temelju važećeg pravnog posla, ima pravo podnijeti zahtjev za verifikaciju prema odredbama ovog zakona samo ako je njeno stjecanje potraživanja evidentirano pri Glavnoj podružnici Sarajevo odnosno Glavnoj podružnici Zagreb do 1. prosinca 2015. godine.”

II. POSTUPAK VERIFIKACIJE

Članak 7. – Općenito

„(1) Zahtjev za verifikaciju neisplaćene stare devizne štednje podnosi se i ostvaruje u postupku verifikacije, koji propisuje ovaj zakon.

(2) Za odlučivanje o preuzimanju ispunjenja pojedinog iznosa neisplaćene stare devizne štednje u postupku verifikacije nadležan je Fond Republike Slovenije za sukcesiju, javni fond (u daljnjem tekstu: Fond).

(3) U postupku verifikacije se utvrđuje status korisnika, postojanje i visina pojedinog iznosa neisplaćene stare devizne štednje, te obračun kamata iz članka 3. ovog zakona.

(4) U postupku verifikacije se primjenjuje zakon, koji uređuje opći upravni postupak, osim ukoliko je ovim zakonom propisano drukčije.

(5) U postupku verifikacije ne plaća se taksa na zahtjev, prigovor i odluku.

(6) Bez obzira na odredbe zakona koji uređuje opći upravni postupak, o postupanju sa zahtjevom koji nije podnesen na službenom jeziku, Fond može postupati po istom ukoliko je razumljiv.”

Članak 8. – Javni poziv

„(1) Ministarstvo nadležno za financije objavit će javni poziv za podnošenje zahtjeva za verifikaciju neisplaćenih iznosa stare devizne štednje u Službenom listu Republike Slovenije i u najmanje dva dnevna časopisa koji izlaze na cijelom području Bosne i Hercegovine odnosno Republike Hrvatske, te na svojoj internetskoj stranici.

(2) U pozivu iz gornjeg stavka 1. bit će navedeni uvjeti za podnošenje zahtjeva za verifikaciju (korisnici, način, rok i sadržaj zahtjeva za verifikaciju).”

Članak 9. – Dostup do podataka

„(1) Banka će surađivati s Fondom u svim fazama provođenja ovog zakona.

(2) Bez obzira na odredbe drugih propisa Banka će dati Fondu na raspolaganje svoje baze podataka i dokumentaciju koja se odnosi na neisplaćene iznose stare devizne

štednje, a Fond će Banci dati podatke i dokumentaciju o svim izvršenim isplatama na temelju odredaba ovog zakona.

(3) Fond i Banka mogu obrađivati podatke i dokumentaciju koju dobiju na temelju odredaba stavka 1. i 2. gore, za potrebe odlučivanja u postupcima verifikacije po ovom zakonu, odnosno za rješavanje odnosa po osnovi stare devizne štednje. Fond i Banka garantiraju zaštitu na taj način dobivenih podataka i dokumentacije u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka, što će regulirati posebnim pravnim aktom.

(4) Podaci koji se odnose na neisplaćenu staru deviznu štednju Glavne podružnice Sarajevo, osigurat će se u obliku i na način, određen memorandumom o suradnji između Vlade Republike Slovenije i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za izvršenje presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu br. 60642/08, od 16. srpnja 2014. godine.”

Članak 10. – Zahtjev za verifikaciju

„(1) Postupak verifikacije pokreće se na zahtjev korisnika.

(2) Zahtjev mora sadržavati:

– podatke o korisniku, i to: osobno ime, datum i mjesto rođenja, adresu stalnog prebivališta korisnika, odnosno tvrtku i sjedište, te identifikacijski broj korisnika koji za potrebe uporabe u pravnom prometu ili iskazivanja identiteta pred službenim tijelima propisuju zakoni države njegovog državljanstva, odnosno sjedišta;

– osobno ime i adresu stalnog prebivališta zakonskog zastupnika ili punomoćnika korisnika, ukoliko postoji;

– podatke o neisplaćenju staroj deviznoj štednji;

– ukoliko se radi o stjecanju prava na potraživanje nasljeđivanjem, podatke o pravnom predniku i temelju za nasljeđivanje;

– adresu za dostavu, ukoliko nije ista kao i adresa stalnog prebivališta korisnika;

– potpis korisnika.

(3) Zahtjevu treba priložiti:

– isprave o neisplaćenju staroj deviznoj štednji (izvornik ili kopija devizne štedne knjižice ili ugovora o depozitu ili druge isprave kojom se iskazuje i dokazuje postojanje potraživanja i njegova visina);

– presliku osobne isprave korisnika;

– punomoć ili drugi pojedinačni akt koji predstavlja temelj za zastupanje ukoliko korisnik podnosi zahtjev putem zakonskog zastupnika ili punomoćnika;

– pravni akt, koji predstavlja osnovu nasljeđivanja;

– dokaz o vlasniku i broju transakcijskog odnosno osobnog računa, na koji će biti uplaćena sredstva po osnovi neisplaćene stare devizne štednje;

– pisano očitovanje korisnika, pod materijalnom i kaznenom odgovornošću, da neisplaćena stara devizna štednja nije prenesena na drugu osobu.

(4) Ukoliko korisnika zastupa punomoćnik koji nije odvjetnik, punomoć za zastupanje mora biti ovjerena.

(5) Detaljniji sadržaj i oblik zahtjeva za verifikaciju odredit će ministar nadležan za financije.”

Članak 11. – Podnošenje zahtjeva za verifikaciju

„(1) Zahtjev za verifikaciju može se podnijeti od 1. prosinca 2015. godine do 31. prosinca 2017. godine.

(2) Zahtjev za verifikaciju podnosi se u pisanom obliku neposredno Fondu, a može se poslati i poštom. Zahtjev za verifikaciju se ne može podnijeti u elektroničkom obliku.

(3) Ako korisnik osobno podnese zahtjev za verifikaciju, Fond će provjeriti njegov identitet i potvrditi njegov potpis na zahtjevu, te istovjetnost preslika u privitku.

(4) Ukoliko se zahtjev za verifikaciju podnosi putem pošte ili preko druge osobe neposredno Fondu, potpis korisnika mora biti ovjeren.”

Članak 12. – Odlučivanje o zahtjevu za verifikaciju

„(1) Fond odlučuje o zahtjevu za verifikaciju na temelju podataka iz članka 9. ovog zakona, te na temelju podataka i pisanih dokaza koje dostavi korisnik. Ako ti podaci i pisani dokazi nisu dovoljni za donošenje odluke, Fond može pozvati korisnika da u određenom roku dostavi dodatne pisane dokaze. Fond utvrđuje činjenično stanje i pomoću drugih dokaznih sredstava, osim svjedoka ili očevida.

(2) Ukoliko korisnik u roku iz gornjeg stavka 1. ne dostavi dodatne pisane dokaze, Fond će donijeti odluku na temelju podataka i dokaza iz toga stavka.”

Članak 13. – Informativni obračun

„(1) Ako Fond utvrdi da je zahtjev za verifikaciju utemeljen, pripremit će informativni obračun neisplaćene stare devizne štednje koji sadrži:

1. podatke o korisniku, te o zakonskom zastupniku ili punomoćniku korisnika, ukoliko postoji;
2. podatke o neisplaćenoj staroj deviznoj štednji;
3. utvrđenu visinu iznosa neisplaćene stare devizne štednje i kamata po ovom zakonu;
4. rok i podatke o transakcijskom odnosno osobnom računu za isplatu iznosa iz informativnog obračuna;
5. pouku o pravnom lijeku sa sadržajem iz stavka 3. i 4. ovog članka.

(2) Informativni obračun se dostavlja korisniku; ako korisnik ima zakonskog zastupnika ili punomoćnika, informativni obračun se dostavlja zakonskom zastupniku ili punomoćniku korisnika.

(3) Ukoliko korisnik smatra da su podaci u informativnom obračunu nepravilni ili nepotpuni ili se ne slaže s informativnim obračunom, može podnijeti prigovor na informativni obračun u roku od 30 dana od dostave informativnog obračuna.

(4) Ukoliko korisnik u roku iz stavka 3. gore ne podnese prigovor na informativni obračun, po isteku roka za podnošenje prigovora smatrat će se da:

- je informativni obračun konačna i pravomoćna odluka o zahtjevu za verifikaciju,
- se korisnik odrekao prava na podnošenje tužbe za pokretanje upravnog spora i svih daljnjih zahtjeva po osnovi neisplaćene stare devizne štednje koji su predmetom informativnog obračuna, protiv bilo koga, izuzev zahtjeva za isplatu istog na temelju informativnog obračuna.”

Članak 14. – Odlučivanje o prigovoru

„(1) Fond će najprije utvrditi da li je prigovor podnesen u roku i je li ga je podnijela ovlaštena osoba. Ukoliko prigovor nije podnesen u roku ili ga je podnijela neovlaštena osoba, isti će odbaciti.

(2) Ukoliko Fond ne odbaci prigovor, provjerit će navode korisnika iz istog. Ukoliko utvrdi da je provedeni postupak bio nepotpun, dopunit će ga u skladu s propisima.

(3) Na temelju podnesenog prigovora Fond odlučuje, o utemeljenosti zahtjeva za verifikaciju, svojom odlukom. U izreci odluke navode se podaci iz točke 1. do 4. članka 13. stavka 1. ovog zakona. U obrazloženju je potrebno navesti razloge, koji, obzirom na utvrđeno činjenično stanje, iziskuju takvu odluku, te obrazložiti stav o svim navodima i dokazima korisnika iz njegovog prigovora.”

Članak 15. – Rokovi za odlučivanje i pravna sredstva

„(1) Fond će odlučiti o zahtjevu korisnika u roku od tri mjeseca od zaprimanja potpunog zahtjeva za verifikaciju.

(2) Fond će odlučiti o prigovoru na informativni obračun u roku od dva mjeseca od zaprimanja prigovora.

(3) Protiv odluke Fonda nije dopuštena žalba, ali je dopušteno pokretanje upravnog spora.

(4) U upravnom sporu iz stavka 3. gore Fond zastupa Državno pravobraniteljstvo Republike Slovenije.

III. PLAĆANJE

Članak 16.

„(1) Fond će izvršiti isplatu iznosa utvrđenog odlukom, 30-og dana nakon pravomoćnosti odluke.

(2) Sredstva za isplatu osigurat će se u proračunu Republike Slovenije.

(3) Isplatu korisnicima u ime i za račun Republike Slovenije, izvršit će Fond.”

Članak 17. – Način isplate

„(1) Isplata će se izvršiti na transakcijski, odnosno, osobni račun:

– korisnika ili njegovog zakonskog zastupnika, koji ima otvoren kod ponuđača usluga platnog prometa;

– punomoćnika korisnika za primanje isplate po ovom zakonu, ako predoči posebnu punomoć za primanje isplata s ovjerenim potpisom korisnika, što također vrijedi i ako je punomoćnik za primanje isplate, odvjetnik.

(2) Fond će izvršiti isplatu na temelju podataka iz zahtjeva za verifikaciju. Podnositelj tog zahtjeva mora obavijestiti Fond o potencijalnim promjenama tih podataka, u pisanom obliku, u roku za podnošenje prigovora na informativni obračun, odnosno, ukoliko je riječ o podnošenju prigovora na informativni obračun, do donošenja odluke o zahtjevu za verifikaciju.

(3) Fond će, prilikom izvršenja isplate na transakcijski ili osobni račun korisnika, platiti naknade koje obračunava njegov ponuđač usluga platnog prometa, a korisnik će platiti naknade koje obračunava primatelj ponuđač usluga platnog prometa.”

IV. EVIDENCIJA

Članak 18. – Evidencija odluka i isplata neisplaćene stare devizne štednje

„(1) Kako bi podaci o podnesenim zahtjevima i izvršenim isplatama iznosa neisplaćene stare devizne štednje, bili dostupni na jednom mjestu, Fond će uspostaviti i voditi evidenciju sa sljedećim osobnim i drugim podacima o korisnicima i staroj deviznoj štednji.

1. osobno ime,
2. identifikacijski broj (JMBG ili drugo),
3. datum rođenja (dan, mjesec, godina),
4. mjesto rođenja (država, mjesto),
5. prebivalište korisnika,
6. datum podnošenja zahtjeva za verifikaciju,
7. broj, datum donošenja odluke odnosno zaključka, vrstu odluke, datum dostave,
8. podatke o konačnosti i pravomoćnosti odluke iz prethodne točke,
9. visinu isplaćenog iznosa neisplaćene stare devizne štednje,
10. datum i način isplate iznosa neisplaćene stare devizne štednje,
11. podatke iz zbirki podataka i isprava koje je Fond dobio na temelju članka 9. ovog zakona.

(2) Podaci iz evidencije čuvaju se 10 godina od isplate devizne štednje, a nakon toga se pohranjuju u pismohrani.”

V. POSEBNE ODREDBE

Članak 19. – Porezi u vezi s isplatama

„(1) Na kamate iz članka 3. stavka 1. ovog zakona, isplaćene fizičkoj osobi, ne plaća se porez na dohodak, osim u slučaju kada su isplaćene fizičkoj osobi koja je potraživanje po osnovi neisplaćene stare devizne štednje stekla od korisnika na temelju važećeg pravnog posla, u okviru obavljanja djelatnosti.

(2) Na kamate iz članka 3. stavka 1. ovog zakona, isplaćene pravnoj osobi, kako je definirana ovim zakonom, ili fizičkoj osobi, koja je potraživanje po osnovi neisplaćene stare devizne štednje stekla od korisnika na temelju važećeg pravnog posla, u okviru obavljanja djelatnosti, ne obračunava se, ne susteže i ne plaća porez po zakonu koji uređuje pitanja poreza na dohodak ili po zakonu koji propisuje porez iz dohotka pravnih osoba.”

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20. – Postupci u tijeku

„(1) Sudski postupci za isplatu neisplaćenih iznosa stare devizne štednje, započeti do stupanja na snagu ovog zakona koji još nisu okončani, prekidaju se danom početka važenja ovog zakona. Postupci, započeti nakon stupanja ovog zakona na snagu, prekidaju se danom dostave tužbe suprotnoj stranci.

(2) U sudskim postupcima iz gornjeg stavka 1. korisnik koji ne podnese prigovor na informativni obračun, u roku od 60 dana od primitka isplate ima pravo povući tužbu ili drugi pravni akt bez suglasnosti suprotne stranke. Ako korisnik povuče tužbu u skladu s ovim stavkom nije dužan nadoknaditi troškove suprotnoj stranci. Relevantna uputa o pravnom lijeku mora biti navedena u zaključku o prekidu postupka.

(3) Ukoliko korisnik u roku od 60 dana od pravomoćnosti odluke o zahtjevu za verifikaciju ne podnese prijedlog za nastavak prekinutog postupka na temelju gornje navedenog stavka 1. u roku od 60 dana od donošenja konačne odluke o zahtjevu za verifikaciju i ukoliko propusti podnijeti zahtjev za verifikaciju unutar roka od 60 dana kako je naveden u članku 11. stavku 1. ovog zakona, smatrat će se da je povukao tužbu ili drugo pravno sredstvo. Relevantna uputa o pravnom lijeku mora biti navedena u zaključku o prekidu postupka.”

Članak 21. – Odgoda odlučivanja do dobivanja podataka

„(1) Odlučivanje o zahtjevima za verifikaciju neisplaćene stare devizne štednje pri Glavnoj podružnici Sarajevo, odgađa se do ishođenja podataka iz članka 9. stavka 4. ovog zakona.

(2) Datum dobivanja podataka iz članka 9. stavka 4. ovog zakona objavit će ministar nadležan za financije, u Službenom listu Republike Slovenije, a Fond na svojoj internetskoj stranici.

(3) Bez obzira na odredbu gornjeg stavka 1., Fond može odlučivati o zahtjevima korisnika čije je potraživanje po osnovi neisplaćene stare devizne štednje bilo utvrđeno pravomoćnom sudskom odlukom suda opće nadležnosti u Republici Sloveniji ili odgovarajućom sudskom odlukom međunarodnog suda koji je nadležan i za Republiku Sloveniju.”

Članak 22. – Rok za donošenje propisa i objavu javnog poziva

„Ministar nadležan za financije, donijet će propis iz članka 10. stavka 5. ovog zakona, a ministarstvo nadležno za financije objavit će javni poziv iz članka 8. ovog zakona najkasnije 2. studenoga 2015. godine.”

Članak 23. – Ostvarivanje prava po osnovi ispunjenja obaveza po ovom zakonu

„Obaveze koje ispuni na temelju preuzimanja ispunjenja u skladu s odredbama ovog zakona, Republika Slovenija će ostvarivati u skladu s odredbom članka 7. Priloga C Sporazuma o pitanjima nasljedstva (Službeni list Republike Slovenije, Međunarodni ugovori, br. 20/02; u daljnjem tekstu: Sporazum), sklopljenog u Beču 29. lipnja 2001. godine, između Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Republike Makedonije, Republike Slovenije i Savezne Republike Jugoslavije, kao država nasljednica nekadašnje Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, s ciljem postizanja pravedne raspodjele jamstava SFRJ ili Narodne banke Jugoslavije za stare devizne štedne uloge iz točke a. trećeg stavka članka 2. Priloga C Sporazuma.”

Članak 24. – Odnos između Republike Slovenije i Banke

„Republika Slovenija i Banka mogu međusobne odnose u vezi s preuzimanjem ispunjenja po ovom zakonu regulirati ugovorom.”

Članak 25. – Stupanje Zakona na snagu

„Ovaj zakon stupa na snagu sljedećeg dana nakon objave u Službenom listu Republike Slovenije.”

5. Javni poziv za podnošenje zahtjeva za verifikaciju objavljen je u Službenom glasniku Republike Slovenije (br. 81/2015) 30. listopada 2015. godine i u devet dnevnih časopisa iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Njemačke i Švedske 2. studenoga 2015. godine, kako je navedeno u člancima 8. i 22. Zakona o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić*. Obrazac, zajedno s uputama za ispunjavanje i odgovorima na često postavljana pitanja o postupku verifikacije, stavljen je na internetsku stranicu Fonda Republike Slovenije za sukcesiju, na bosanskom, hrvatskom, engleskom i slovenskom jeziku. Dok je obrada zahtjeva za verifikaciju iz zagrebačke podružnice započela odmah, obrada zahtjeva iz sarajevske podružnice Ljubljanske banke Ljubljana nije započela do listopada 2016. godine, u skladu s člankom 21. stavkom 1. Zakona o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić*. Prema informacijama dostupnim na internetskoj stranici Odjela za izvršenje presuda Europskog suda za ljudska prava, do 31. siječnja 2017. godine podneseno je više od 29.000 zahtjeva za verifikaciju i doneseno je više od 16.000 pozitivnih odluka, u iznosu od otprilike 170 milijuna eura (EUR). Od toga, oko 3.800 zahtjeva, ukupne vrijednosti od otprilike 40 milijuna EUR, bilo je iz sarajevske podružnice (vidjeti dokument br. DH-DD(2017)243 od 1. ožujka 2017.).

PRIGOVOR

6. Pozivajući se na članke 6., 13. i 14. Konvencije i članak 1. Protokola br. 1. Konvencije, podnositelj zahtjeva je u osnovi prigovorio da nije mogao povući svoju „staru” deviznu štednju.

PRAVO

7. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je bilo nemoguće da povuče novac koji je položio u stranoj valuti na svoje račune u sarajevskoj podružnici Ljubljanske banke Ljubljana.

Pozvao se na članke 6., 13. i 14. Konvencije, kao i na članak 1. Protokola br. 1. Konvencije.

Navedene odredbe u mjerodavnom dijelu glase kako slijedi:

Članak 6. stavak 1.

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da ... sud pravično ... ispita njegov slučaj.”

Članak 13.

„Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kada su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.”

Članak 14.

„Uživanje prava i sloboda koje su priznate u ovoj Konvenciji osigurati će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili druga okolnost.”

Članak 1. Protokola br. 1.

„Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko ne smije biti lišen svog vlasništva, osim u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni popise koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni.”

8. Sud najprije treba utvrditi je li podnositelj zahtjeva, kako to zahtijeva članak 35. stavak 1. Konvencije, iscrpio domaća pravna sredstva koja su mu bila na raspolaganju, u svjetlu, između ostalog, načela navedenih u njegovoj pilot presudi i stupanja na snagu Zakona o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić*.

A. Pilot presuda

9. Sud podsjeća da je Veliko vijeće 16. srpnja 2014. godine donijelo pilot presudu o „staroj” deviznoj štednji u, između ostalog, sarajevskoj podružnici Ljubljanske banke Ljubljana (vidjeti predmet *Ališić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Slovenije i bivše jugoslavenske republike Makedonije* [VV], br. 60642/08, ESLJP 2014., ECHR 2014). Utvrdio je, u odnosu na Sloveniju, povredu članka 13. Konvencije i članka 1. Protokola br. 1. i presudio da Slovenija treba poduzeti sve potrebne mjere, uključujući izmjene i dopune zakona, kako bi omogućila osobama koje se nalaze u položaju sličnom položaju dvaju podnositelja zahtjeva u tom predmetu da vrate svoju „staru” deviznu štednju pod istim uvjetima kao i osobe koje su imale takvu štednju u domaćim podružnicama slovenskih banaka (ibid., točke 3., 6. i 11. izreke). Nadalje je naveo da niti jedan zahtjev ne bi trebalo odbiti samo zbog nepostojanja izvornih ugovora ili štednih knjižica i da sve odluke o verifikaciji moraju podlijegati sudskoj kontroli. Naposljetku, Sud je utvrdio da svi zainteresirani na koje se odnosi presuda moraju ispuniti zahtjeve bilo kojeg postupka verifikacije, pod uvjetom da isti ispunjava gore navedene kriterije (ibid., odlomak 148.).

10. Sukladno tome, u ovom će predmetu Sud najprije ispitati ispunjava li Zakon o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* gore navedene kriterije i ako ispunjava, je li podnositelj zahtjeva upotrijebio pravno sredstvo koje je uvedeno tim Zakonom (odnosno zahtjev za verifikaciju).

B. Zakon o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić*

1. Prvi kriterij („isti uvjeti”)

11. Što se tiče pitanja hoće li, prema Zakonu o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić*, podnositelj zahtjeva i osobe koje se nalaze položaju sličnom njegovom moći vratiti svoju „staru” deviznu štednju pod istim uvjetima kao i osobe koje su imale takvu štednju u domaćim podružnicama slovenskih banaka, Sud primjećuje da se Slovenija obvezala isplatiti svu neplaćenu „staru” deviznu štednju pri sarajevskoj i zagrebačkoj podružnici Ljubljanske banke Ljubljana, kao i ugovorne kamate dospjele do 31. prosinca 1991. godine. Kamate za 1992. godinu trebaju se isplatiti po godišnjoj stopi od 6 %, za razdoblje od 1993. do 2015. godine po godišnjoj stopi od 1,79 %, a za razdoblje od 1. siječnja 2016. do stvarne isplate po tržišnoj stopi za štedne uloge preko noći (vidjeti članke 2. i 3. Zakona o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* - odlomak 4. gore). Kamate se obračunavaju na temelju običnog kamatnog računa za razdoblje od 1992. godine nadalje.

12. Uvjeti koji su se primjenjivali na „staru” deviznu štednju u domaćim podružnicama Ljubljanske banke Ljubljana navedeni su u pilot presudi (vidjeti gore citirani predmet *Ališić i drugi*, odlomak 48.). Što se tiče razdoblja do 31. prosinca 1992. godine, Sud primjećuje da kamatne stope predviđene Zakonom o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* jasno odgovaraju kamatnim stopama koje su se primjenjivale na domaće štedište. Što se tiče razdoblja nakon toga, kamatna stopa za domaće štedište ovisila je o tome je li se štediša odlučio za državne obveznice ili gotovinu. Prva je opcija nevažna za osobe koji nisu državljani i stanovnici Slovenije, poput većine štediša u Sarajevu i Zagrebu. Sukladno tome, usporediva skupina su one štedište u domaćim podružnicama Ljubljanske banke Ljubljana koje su se odlučile za gotovinu. Štedište iz te kategorije bile su isplaćene u deset polugodišnjih obroka između 1. siječnja 1993. i 1. siječnja 1998. godine, a kamatna stopa za to razdoblje obračunata je po tržišnoj stopi na oročene depozite uvećanoj za 0,25 % (obračunato na temelju složenog kamatnog računa).

13. Sud je u više navrata presudio da bi, u skladu s načelom supsidijarnosti, domaćim tijelima trebalo ostaviti širu slobodu procjene u vezi s provedbom pilot presude (vidjeti predmete *Kurić i drugi protiv Slovenije* (pravična naknada) [VV], br. 26828/06, odlomak 141., ESLJP 2014, *Anastasov drugi protiv Slovenije* (odl.), br. 65020/13, odlomak 71.,

18. listopada 2016., i u njemu citirane predmete; vidjeti također gore citirani predmet *Ališić i drugi*, odlomci 106.-107.). Stoga, iako bi na temelju Zakona o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* štediša u sarajevskim i zagrebačkim podružnicama vjerojatno dobile nešto niže kamate u odnosu na razdoblje od 1. siječnja 1993. godine nadalje (vidjeti odlomak 11. gore) nego domaće štediša (vidjeti odlomak 12. gore), Sud smatra da Zakon o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* u načelu ispunjava prvi kriterij.

2. Drugi i treći kriterij (nepostojanje izvornih ugovora ili štednih knjižica i sudska kontrola)

14. U tom je pogledu dovoljno napomenuti da osobe koje više nemaju izvorne ugovore ili štedne knjižice mogu dokazati postojanje i iznos njihovih potraživanja drugim sredstvima i da sve odluke o verifikaciji podliježu sudskoj kontroli (vidjeti članak 10. stavak 3. i članak 15. stavak 3. Zakona o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* - odlomak 4. gore). Zakon o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* stoga ispunjava ta dva kriterija.

15. Sud u tom pogledu naglašava da je cilj ove odluke ocijeniti moguću usklađenost domaćeg sustava otplate s načelima navedenim u pilot presudi i s općim načelima o dostupnosti i učinkovitosti domaćih pravnih sredstava, a ne rješavati pitanje je li, s obzirom na ishod postupka verifikacije, podnositelj zahtjeva izgubio svoj status žrtve. Ova druga vrsta ocjene može se izvršiti, u svakom pojedinačnom slučaju, tek nakon što se iscrpe domaća pravna sredstva (vidjeti, *mutatis mutandis*, predmet *Bizjak protiv Slovenije* (odl.), br. 25516/12, odlomak 43., 8. srpnja 2014., i gore citirani predmet *Anastasov i drugi*, odlomak. 72).

C. Iscrpljivanje domaćih pravnih sredstava

1. Opća načela

16. Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, temeljna je značajka sustava zaštite uspostavljenog Konvencijom da je supsidijaran nacionalnim sustavima zaštite ljudskih prava. Sud se bavi nadzorom nad provedbom obveza iz Konvencije od strane država ugovornica. On ne bi trebao preuzimati ulogu država ugovornica, koje su odgovorne osigurati da se temeljna prava i slobode predviđene Konvencijom poštuju i štite na domaćoj razini. Pravilo o iscrpljivanju domaćih pravnih sredstava temelji se na pretpostavci – koje je sukladna članku 13. Konvencije, a s kojim je blisko povezana – kako domaći sustav predviđa učinkovito pravno sredstvo u odnosu na navodnu povredu. Ovo je pravilo prema tome nezaobilazni dio funkcioniranja ovog sustava zaštite (vidjeti predmet *Vučković i drugi protiv Srbije* (prethodni prigovor) [VV], br. 17153/11 i dr., odlomak 69., 25. ožujka 2014.).

17. Države ne moraju odgovarati pred međunarodnim tijelom za svoje postupke prije nego što dobiju priliku da stvari isprave u vlastitom pravnom sustavu, a oni koji se žele pozvati na nadležnost Suda da obavlja nadzor u vezi s prigovorima protiv neke države time su obvezni najprije upotrijebiti pravna sredstva koje pruža nacionalni pravni sustav (vidjeti gore citirani predmet *Vučković i drugi*, odlomak 70., i predmet *Mozer protiv Republike Moldavije i Rusije* [VV], br. 11138/10, odlomak 115., ESLJP 2016). Sud ne može dovoljno naglasiti da nije prvostupanjski sud; on nema mogućnosti niti je za njegovu funkciju međunarodnog suda prikladno suditi u velikom broju predmeta koji zahtijevaju utvrđivanje temeljnih činjenica ili obračunavanje novčane naknade, što bi, kao stvar načela i učinkovite prakse trebala biti domena domaće nadležnosti (vidjeti predmet *Demopoulos i drugi protiv Turske* [VV] (odl.), br. 46113/99 i dr., odlomak 69., ESLJP 2010.).

18. Unatoč tome, članak 35. Konvencije jedino zahtijeva da se iscrpe pravna sredstva koja se odnose na navodne povrede i koja su u to vrijeme bila dostupna i djelotvorna. Postojanje takvih pravnih sredstava mora biti dovoljno izvjesno, ne samo u teoriji već i u praksi, u suprotnom neće imati potrebnu dostupnost i učinkovitost (vidjeti predmete *Vernillo protiv Francuske*, 20. veljače 1991., odlomak 27., Serija A br. 198; *Akdivar i drugi protiv Turske*, 16. rujna 1996., odlomak 66., *Izješća o presudama i odlukama 1996-IV*; i *Dalia protiv Francuske*, 19. veljače 1998., odlomak 38., *Izješća 1998-I*). Osim toga, u skladu s „općenito priznatim načelima međunarodnog prava”, mogu postojati posebne okolnosti koje podnositelja zahtjeva oslobađaju obveze iskorištavanja dostupnih domaćih pravnih sredstva (vidjeti predmet *Selmouni protiv Francuske* [VV], br. 25803/94, odlomak 75., ESLJP 1999-V). Međutim, Sud ističe da postojanje pukih sumnji u izgledu za uspjeh konkretnog pravnog sredstva koje nije očito uzaludno nije valjan razlog da se ne iscrpe domaća pravna sredstva (vidjeti gore citirani predmet *Akdivar i drugi*, odlomak 71.; te predmete *Brusco protiv Italije* (odl.), br. 69789/01, ESLJP 2001-IX; i *Grzinčič protiv Slovenije*, br. 26867/02, odlomak 84., 3. svibnja 2007.).

19. Ocjena jesu li iscrpljena domaća pravna sredstva u pravilu se daje s obzirom na datum kada je zahtjev podnesen Sudu. Međutim, kako je Sud u mnogo navrata presudio, ovo pravilo podliježe iznimkama koje mogu biti opravdane posebnim okolnostima svakog predmeta (vidjeti gore citiranu odluku *Demopoulos i drugi*, odlomak 87., s daljnjim upućivanjima). Među takve izuzetke spadaju situacije u kojima je, nakon pilot presude o osnovanosti u kojoj je Sud utvrdio sustavnu povredu Konvencije, tužena država stavila na raspolaganje posebno pravno sredstvo za otklanjanje povrede na domaćoj razini u vezi s pritužbama osoba u sličnom položaju (vidjeti predmete *Latak protiv Poljske*, br. 52070/08, odlomak 79., 12. listopada 2010., i *Stella i drugi protiv Italije* (odl.), br. 49169/09, odlomak 41., 16. rujna 2014.).

2. Primjena tih načela na ovaj predmet

20. Sud je gore utvrdio da Zakon o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* ispunjava kriterije navedene u pilot presudi (vidjeti odlomke 13. i 14. gore). Slijedom toga, budući da Sud smatra opravdanim primijeniti iznimku od načela o iscrpljivanju domaćih pravnih sredstava (vidjeti odlomak 19. gore), podnositelj zahtjeva u ovom predmetu i sve ostale osobe u njegovom položaju moraju upotrijebiti pravno sredstvo uvedeno tim zakonom, odnosno zahtjev za verifikaciju (vidjeti gore citirani predmet *Ališić i drugi*, odlomak 148.). Međutim, na zahtjev Tajništva Suda da mu se dostave najnoviji podaci, podnositelj zahtjeva je u dopisu od 4. listopada 2016. godine naveo da nije iskoristio to pravno sredstvo, bez da je naveo ikakve razloge za to.

21. Sud ističe da je podnositelj zahtjeva, temeljem članka 11. stavka 1. Zakona o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* (vidjeti odlomak 4. gore), podnio zahtjev za verifikaciju do 31. prosinca 2017. godine. Ako to učini i naposljetku bude neuspješan, može podnijeti novi zahtjev Sudu u roku od šest mjeseci od iscrpljivanja svih učinkovitih domaćih pravnih sredstava (uključujući, osobito, zahtjev za sudsku reviziju sukladno članku 15. stavku 3. Zakona o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić*).

22. Sud također ističe da je spreman promijeniti svoj pristup glede moguće učinkovitosti dotičnog pravnog sredstva, ukoliko bi praksa domaćih tijela dugoročno pokazala da se zahtjevi štetiša odbijaju na formalističkoj osnovi, da je postupak verifikacije prekomjerno dug ili da domaća sudska praksa nije u skladu sa zahtjevima Konvencije (vidjeti, na primjer, i *mutatis mutandis*, gore citiranu odluku *Bizjak*, odlomak 44., i predmet *Uzun protiv Turske* (odl.), br. 10755/13, odlomak 41., 30. travnja 2013.). Svako takvo buduće preispitivanje uključivat će utvrđivanje jesu li domaća tijela primijenila Zakon o načinu izvršenja presude u predmetu *Ališić* na način koji je u skladu s pilot presudom i standardima Konvencije općenito.

23. S obzirom na činjenicu da podnositelj zahtjeva još nije podnio zahtjev za verifikaciju, zahtjev se mora odbaciti na temelju članka 35. stavaka 1. i 4. Konvencije zbog neiscrpjivanja domaćih pravnih sredstava (vidjeti predmet *Muratović protiv Srbije* (odl.), br. 41698/06, 21. ožujka 2017.).

Iz tih razloga Sud jednoglasno

proglašava zahtjev nedopuštenim.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 27. travnja 2017. godine.

Marialena Tsirli
Tajnica

Ganna Yudkivska
Predsjednica